

ЛЕНИНГРАД—АМГЫ ШАГНЫҢ ХООРАЙЫ

Ажылчы чоннар депутаттарының Ленинград хоорай Совединиң куускомунуң даргазы Александр СИЗОВ чугаалап тур

Ленинградтын амгы даргазы Александр Сизов — Совет эрге-чагырганың бейне чылын дургузуда ол албан дукалга он үшкү дара-дыр. Эрту Мария Лейтенбергскага император I Николайның 1844 чылда тутуруп бергени Мария ордунга ол мени худалат алган. Ам ында ажылчы чоннар депутаттарының хоорай Совети турар.

Ол орду хоорайнын ортузунда. Бистия чугаалажып олурганмыс Кызыл гостиница дээр, аалчылар худалат алыр ераалын сонгаларындан Адмиралтейство, Исаакиев Дуваны, «Астория» дээр гостиница илден кестүп турар болду. Ленинградты эжелеп алаганын сонда Гитлер ол гостиницага шайлапта тургузар деп турган дээр.

А бистер Совет эрге-чагырганын чыдарынын дургузуда Ленинградты тыптып келген чара районнарын дугайын чугаалаштымыс.

Хөй кат бажынарнын кварталдары муруну-барыны талаа — Автотода болган Дачиньга тыптып келген. Ленинградты чүктүдүп турган дайынарнын ара доктаалын, чыгача шаап турган кижилерин дугайында тураскал кылдыр ында төш кулунчу Маадырларнын проспекти деп адалан. Муруну болган муруну-чөөн талаа Купчино болган Шемловока дээр чара чурталга районнары кестүп келген. Чуртаарына кайгамчык таарымчалык чурталга бажынарны Неванын оң талакы аринде белип үнүлдү. 1916 чылда Петербургтун «Деня» дээр солдуну ол черлерин дугайында мында деп бижээн: «Четкектелген булу болурунун кайгамчык уаг арналарды ол черлер анал-ла хоорай кавымы ээн тер болуп чыдып берди. Мында кана-жашапа-ла, сул дамчыдылганы-ла, чырыкты-даа, орктар-лаа чок тур-»

1917 чылда чедир Петроградты чурталга фондузу 15 миллион дорбелчан метр болуп турган. Амгы Ленинградтын чурталга шөлу — 31 миллион дорбелчин метр.

Чара төдөлөздөр хоорай туудуун эртеминки болган техникалык сөөлү чедикчилерин бажынарда турар. Инчалык Ленинградты архитекторлар хоорайнын төөгү талаа-биле тургустуну келген хевирин хевээр арттырып турар.

900 хонук бөөлөшкенин дургузуда болмаашкынарнын түң-

нелинде 3.174 бажынарны өрдөп болган уузук чок кылган, а 7.143 бажынар үрелген (ол үнүнде гитлерлер хоорайже ужал-чуулду 100 муң ажып бомбаларын болган 150 муң зар снарядтарын октаан). Үрелген бүгү бажынарны Ленинградчылар катан тургускан ийикке азы чарты тудуу тургускан.

20—25 чыл дургузунда Ленинградтың перспективтик хөгжүндөинин Кол планын 1966 чылда бадылаан. Хоорайнын девискээрин ийи катан уладтарын катан ол планын ол боттадырып турар.

Петроград талаанында Чаа сууну шагда-ла туткан. Приморский болган Кировский проспектилерин чарты туткан. Крестовский ордулга 100 муң кижилер олар стадиону кылган.

Ленинградта — 1800 ажып үлетпүр бүүдүрүлдери бар. Агаар делеп арык-сылык болуурлар-биле чамда заводтарын областың өске районнарыне кеширерин телевиден. Хоорайнын шыйынын иштине чаа бүүдүрүлдери тууду дээр-ле колдуула амдырал хандырылганын комбинаттары, хеп туур черлерин, яны-бүрү ателье-лерин, даарында болган трикотаж фабрикаларын, сапын яндиктер кызыр механикастан мастерскаларын тудары болуп турар.

Амгы шагнын хоорайн дээр-ле хамыктын мурунда чуртаарына таарымчалык, санитар байдаларынын аки шынарып тургустунган болуп — деп, эш Сизов чугаалып үргүлчүлдөн. — Бүрүнгү Петербургта муң-мун хоорай шыталап турган. Чүткө 240 квартираларын сүг-азы бус-биле чымдып, изилп турган. Ленинградты ам бүрүн газычкан болгай. Хоорайнын газ-биле хандырыр чокку чылдарда дөрт катан өдөр. Заводтарын, фабрикаларын, одалга-биле аждааар электростанцияларын шуптузу ол одалгае шилдиктер.

Сүг дамчылар чаа станциялар. Хөй телефон четкини. Барык 1000 ажып километр трамвай болган троллейбус шугунары. Хоорайга болган оң чатында 500 ажып автобус турар маршруттары. Ол бүгү чүдүлөр Ленинградты амдырал-чурталгага улам-ла эптик болган белик депши-лгенин хоорайн кылыптар.

— Бүүдүрүлгенин деригерин сай-зырагайдыктып, ону аки организа-

тап тургаш, үлетпүр продукциязын бүүдүрери көвүдөдүр — деп, Сизов чугаалаан. — Мычарга ажылчынарнын саны шоолт эвес аяр. Хоорайнын чону база-ла шоолт көвүдө-вес болган чеден чыдарың төптү-зүңге чедир чүткө 400—500 муң кижилер нежежир. А ол үенин дургузунда чурталга фондузу ийи катан өдөр.

Колуунда-ла төс-он ийи катан болган он ады кат бажынарны тудар. Муруну-барыны талаа, Ульяновский чара районунга белик 24 кат бажынар көдүрүп үнөр. Муруну талаа студентилерин хоорайныгайын тудар. А сонгу-барыны талаага база бирээни туткан.

Ленинградта — 365 көвүртүр бар. Чокта чаа база бирээни туткан. Дамчыр чугаа багдар алдыга, 727 чылдар мурунда швед шериглерин адал чылда шапка Александр Невскийн ады-биле ол көвүртүгү адала. Көвүртүр-биле катан, солай талакы эрикке почта-телеграфтын, одалык бажынарнын тудар.

Совет эрге чагырганы адарлык 50 чылын уткурун Ленинградчылар белектенип турар.

— 1967 чылдын ноябрь 7-де хоорай кавдыг шынч кирген тура-рыл?

— Кышкы орду штурман эгезинин медальон төөгүдү адмышкыны кылган Невада ол чери «Аврора» крейсер ол хун ээлеп алдыр-деп, Сизов чугаалаан. Буржуазиянын сөөлү чоленигичи штурманнар чыч революциянын солдаттарын чоруп турган маршруттар-биле аңгы-аңгы салаалык кижилери Орду шөлүңе чедип келер. Атааеж көдүрүп үнөр деп революсун солдаттарын болган маршруттарын оялдарына меде кылдыр Петропавловск шивозинин кырынга ол кыва берген шак ол төөгүдү шакта крепостной ханага бежен факелдер кыза бээр. Невага корабльдер чыккамын-тар.

Бүгү-ле театрларга болган кулчу-тура ордуларына, клубтарга, шөлдерге Ленинградчылар болган хоорайнын хөй санын аалчылар яны-бүрү концерттери, өнөрари көөр. Он-он муң кижилер кырап байырдалын ол улук концерттин «Октябрынн сымлытары» деп азаар.

Борис СЛУЦИЙ, (ПМА).

ДАШТЫКЫДА

Ханой нажан-даа белен

ХАНОЙ. (СЭТА). Август 29-та америк разведка самолёттар Ханойнуң агаарына талыгыр бедикке кестүп кээп тургулаан. Агаар дүвүрээнин кыска үеде каш удаа чарлаан.

Найсылаада чуртанчыларнын аймыл чок болурун хандылар талаа-биле бүгү-ле хамчелерин ап турар. Хүлээп алган шитирини бүүдүр хамчы чонну нажыруп үндүрери үргүчүлөшкөн. Улусчу эрге-чагырганын органныр бирги ээлмеде уруглар дугайында сагыш салышкынын салып турар. Хоорайда артан кижилер дайынын ужал чүүлүнүң хал-даашкынында найсылаада наггаларына бүрүн шиттирилген.

САҢ 2.230 ЧЕТКЕН

ХАНОЙ. (СЭТА). Найсылаада агаардан халдаашкыга удур катталынын дайынчылары 2 америк самолётту дүжүр аткан.

Тодараттыган медалер-биле алдырга, август 24, 25, 26-де ВПР-нин девискээриче америк ужал чүүлүдү халдаашкынын үезинде Куанг-бинь, Нгань можулары болган Виньлинь районун агаарында база 3 америк самолётту дүжүр аткан болган.

Вьетнам бифе америк агентиледик дынаатканы-биле алдырга. ВПР-нин агаарында дүжүр аткан америк самолёттарын ийити саны 2.230 четкен.

ХАНОЙ. Мында даын байданыга үшкү, чаа өөремдеги чылы эгезин. Чурунта: школа кичээлдеринде. МТИ—СЭТА-нын фотогу.

Хартумда чөвүлел хурал

ХАРТУМ. (СЭТА). Август 29-та араб күрүлелеринин баштыгынын чөвүлел хуралы болдуң ажылын Суданнын найсылаам Хартумда эгезаан.

Даштыкы херектер министрлериниң август 26—27-де Хартумга эртен конференциянын белектен айтырылганын, а ол шпакат араб күрүлелеринин экономика, нефть болган саң министрлериниң багдал конференциянын сүмелерин чөвүлел хуралдын хүп чурумуна кыр-кен.

МЕН агентиледик дынаатканы-биле алдырга, Судан Республикамың дөдө күрүне чөвүлелчин даргазы Исмаил аль-Ахари чөвүлел хуралды амжытка.

Хөлезиленикчилерже халдаашкын

ПАРИЖ. (СЭТА). Конгогун даптоол армиязы Букуа хоорайнын (Конгогун чөөн талааында) чогулда болган бодунда аки нештик хөлезиленикчилерин болган шаандыгы катанга жавдармарнын туружуче халдаашкын кылган.

Франс Пресс агентиледик корреспондентиниң Букуадагы дынаатканы-биле алдырга, конго шериглериниң чер кырында дайыл орулулга-лары «Т-28» дээр самолёттар агаардан дөткөн турар. Аки нештик хөлезиленикчилерин тууду аларын самолёт ужалар болган шөлүң ужал ужал ракеталар-биле база боодулар.

Аааа тулушкуннар август 27-де хунуң ийги чартымында эгезаан болган поведельнике чедир соксаал чокка үргүлчүлөп келген.

Англи чазакты эде организастан

ЛОНДОН. (СЭТА). Англи премьер-министр Гарольд Вилсон чазакты идезини-биле эде организастан болган чуртуну экономикалык удуртуун бодуну хонуга айткан.

Парламент бо эде организастаның аяк чокталыр чорутуң көвүрөөш-тиник база чазактын таарымы турары экономика талаа-биле үргүчүлөп бергелериниң шыңгы айтырыны шитиргелерин дөткөн тывар дээр Вилсонгун чүктүзү кылдыр үнөлөп көрүп турар.

Вилсон экономика министриниң албан-дукаалын шуут күүсетсе-даа бола, экономика херектериниң ийити уадурулганын боттадылар. Ийити ридеке Англинин катты-жарыны удурталап турары биле сургакча Дукас Джейн садыг министриниң албан-дукаалында Вилсонгун дүжүрүлгени хайтаракчылар эдепсегле турар. Ол хаттычан болушсегле Англинин кирерин күзөп турар Антоня Кроланди-

на садыг министринге томуйлаан. Бирги күрүне секретары болган экономика министри Майкл Стюарт чазактын кежитүүнө арттыр, ыччала-даа ону экономика министриниң албанидан талаан, оң аралкчызы Питер Мор экономика министри болган.

Нацияларын дем каттыштырылганын херектериниң талаа-биле министр Герберт Боуден дүжүрүк Смиттүн расисаң азу-турумга хамчыраштыр политиканы дугайында савал-оодаларга Вилсон-биле таарышкы турганы байдангир болгай. Даштыкы херектер талаа-биле күрүне министри турган Джордж Томсонү Герберт Боудениң орнуна томуйлаан.

Вилсон чазакка өске-даа чамдык эде организастанкынын база чорутканы.

Дерзин өзү-чурумнарда удур демиселче кыйгырыг

ПАРИЖ. (СЭТА). Гангивин Улусчу чаныгы аай партиязы чуртче америк халдаашкынын бодунда берил болурунга удур серемчиледик турар деп чонну кыйгырган дээрин ЮИИ агентиледик дынаатканы. Партиязы «Улустун үнү» деп парлаган органы диктор Дювальениң кем-де үгүлдөгилерин сойгаан турар. Политборонун тускай медегалын паралап үндүр. Ол дикторунун дукаалын бүүдүр сөөлүгү хунвара 190 офицерлерин болган хамаатты кижилерин азын өлүргөн. «Диктор Дювальениң бууран дүжөрү эгезаан өзү-чурумунун кризисин» Гангиве экономикажыг болган политиктиг байдал көргүзүп турар дээрин Политборон демделген. Тургуштуу келген байдалда «АКШ президенти дикторунун ары берил болурунда болган улусчу американын чаа теңишигиниң көрүп турар, а мундун таарыла Доминикан Республика болган» деп, ол медегалы чугаалап турар.

Чуртка революсунгү шимчөөшкөн-ни эгезаар, хоорайларга партизан отрядтары болган чөсөктөгү күштерин организастан, улусчу чаныгы аай чоруктуң армиязын тургузар деп Политборон Гангивин чонун кыйгырып турар.

байдал көргүзүп турар дээрин Политборон демделген. Тургуштуу келген байдалда «АКШ президенти дикторунун ары берил болурунда болган улусчу американын чаа теңишигиниң көрүп турар, а мундун таарыла Доминикан Республика болган» деп, ол медегалы чугаалап турар.

Чуртка революсунгү шимчөөшкөн-ни эгезаар, хоорайларга партизан отрядтары болган чөсөктөгү күштерин организастан, улусчу чаныгы аай чоруктуң армиязын тургузар деп Политборон Гангивин чонун кыйгырып турар.

Чуокта чаа «Ливония жибас» солун Ван Ха-шоуга удур халдаашкынын мурунку чүүлүгө бижээн. Ван Ха-шоу Аньшан хоорайнын (Сонгу-Чөөн кылдат) партия комитетин чы-чарта шаварына чедир оок бирги секретары турган. Ол оң-биле, калы Аньшан металлургия комбинатынын парткомунун база секретары турган. Солун Ван Ха-шоуга «седегер өскерликчи», «революсунгү деп алап», «Мао дарганын шугумунга»

Буруу шапкан

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Маадлр-лыг Вьетнамды демселден болган найсылаадагы ажылчы чоннарын масалай митингтин Улан-Баторгундү пос-тавы комбинатында болган.

«Вьетнамда америк империалистерин араатангү үгүлдешкенине-ри маадлрдыг вьетнам улусчундугаи-болдым каял-даа ундардым шыдас». Моолдун ажылчы чоннары бистер вьетнам аки, уба-дунчаларын иван-биле дөткөн турар бие деп, комбинаттын херезең ажылчыны Б. Тузар чугаалаан.

Вьетнам-моол найралдык ийитиле-тин төзөелеринин баштыны Хо Нгок Тхунгун чугаалып дынааттыг адып наггалары-биле уткаал. Америк империалистерге удур вьет-нам улусчун чөлүгү демселенге аки-дунда дуаламчы болган дөткөн кичеңи дөткөн МАР-нын улусчунга болган чазанга иван өөрүп четти-ришиниң ол изергейлөп.

Маадлрдыг Вьетнамды дөткөн митингилер Моолдун хоорайларында болган аймактарында эртин турар.

Дүвүредипкен

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Чуокта чаа АКШ-тың хоорайларына иергер-иниң боттарынын эртелерин болган эрге-ажыктарын наггалары-биле турга халышкыны ар америк эрге-чагырлары дүвүрөткөн. Ам олар иер расисын «корум-чурум чок чорукту» деп, бадырап талаа-биле тускай өредилгени эртин турар.

ЮИИ агентиледик дынаатканы-биле алдырга, ам национал гвардиянын солдаттарын «үймөччилерге» удур деисежер талаа-биле тускай өредилгени эртин турар.

Национал гвардиянын 40 транспорт самолёттарын дайынчы белек байдалга тургусканын ЮИИ агентиледик Вашингтондан дынааткан. Ол самолёттарын соругаы болган, чаа «корум-чурум чок чоруктуң» тава-рыгалары болганда, шериглерин оз-че доран чедирери болур.

Кыдатта болушкуннар

Лю Шао-циге база Мао Цзю-дунуң политкамыга чөпшөрөшкө-зүңге сеилеткен өске-даа ажыл-дакчаларга удур улаадырган чыккаалдар болган митингилер Пе-нинде барык соксаал чокка болуп турар. Тяньаньмөв шөл, улус тө-дөлөкчилериниң Бүтү-кылдат хура-лынын бажыны, найсылаадагы ста-диону болган өске-даа черлер хун-вобиннерин болган плаофаньчи-ларын массалык мөңгөнөйр черле-ри болу берген.

Ам хоорайнын бажындар ханала-рында болган хериндеде чымшыр-ган бижимдерин чок темазы бола-а, куруне, партия болган шеригиниң көсү ажылдакчылары Лю Шао-ци, Дун Сяо-цинь, Тао Чжу, Пан Чянь, Пэн Да-хуай, Ло Жуй-цинь, Хо Лун, Сю Хау оларга удур «демисел» дөңү артары үргүлчүлөп тураалык, хунвобиннерин болган плаофань-чыларын чараларында чаа-чаа аттар хүп бүрүде көстүп кээп турар. Ам КУР-вун Машина тудушкунуң ийити дөрктү министрствонун министр Ван Чжунге удур халдааш-кы эгезаан. Хунвобиннер ошү «үжү-тү берген» лош буруулаан, алаа удур «сүдүмгү аажылаашкынын» үүлдериң негер турар. Машина

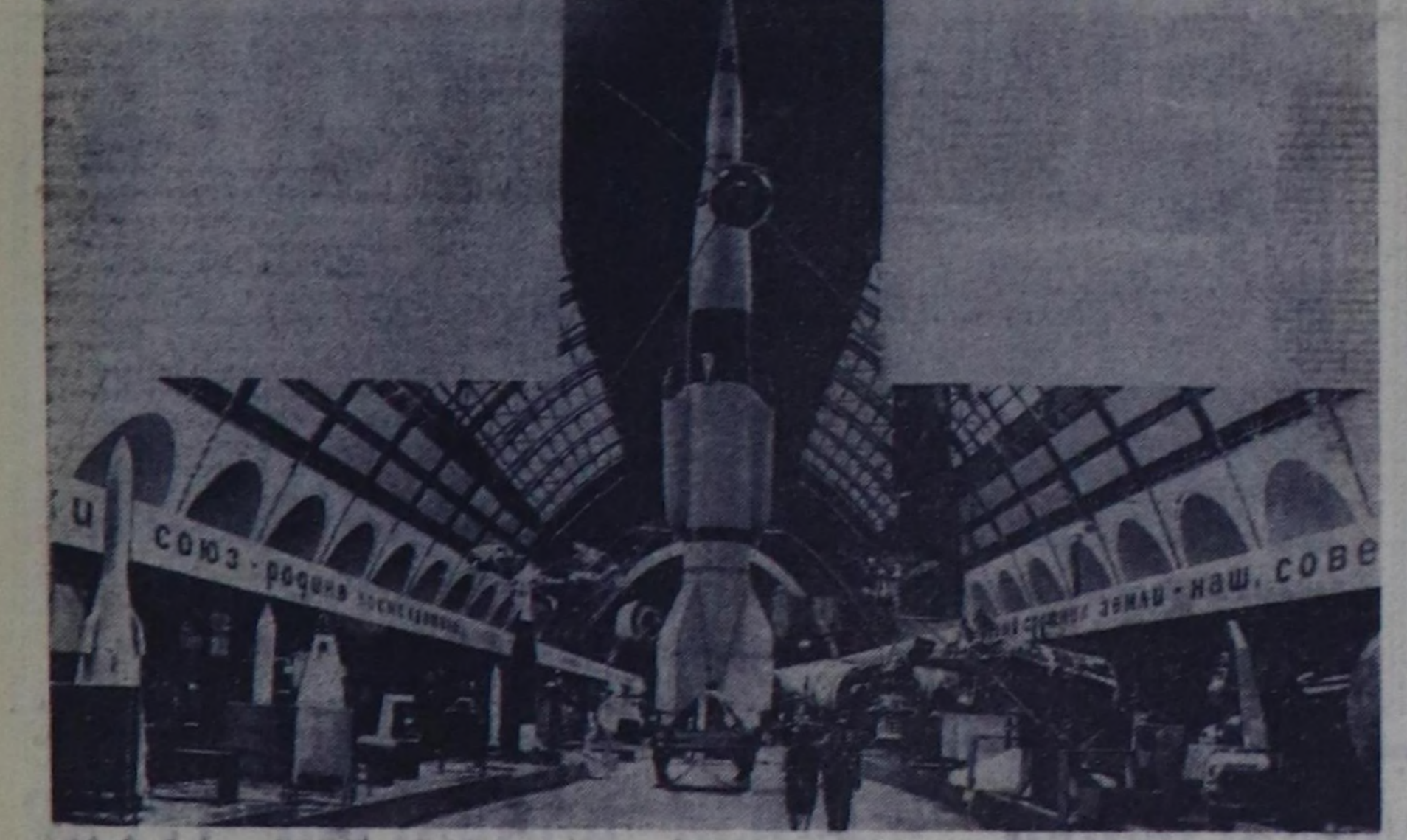
тудушкунуң чедиги министрствонун удуртугунуң база ийити халдаашкыга таарышкан.

Сөөлүгү үеде хөй лоузынарны Пе-нинде революсунгү комитет дээр үезиниң доктаамал кежитүүнү Дин Го-юйга удур улаадырар. Хунвобиннер болган плаофаньчылар ол комитеттин өске-даа ойлук чок кекки-гүннери-биле кады оон адын калды-даа ялам-биле бужартадып турар.

Мао Цзю-дунгун болушкун тала-ларынын армияда демселден үр-гүчүлөп турар дугайында дына-дылар можулардан кээп турар. Чуокта чаа «Дачжун жибас» солун (Шаньдун мокуда үнүп турар) Шаньдун «революсунгү комитеттин» шитириниң паралап үндүргөн. «Чүп-тү аямгаар демиселди» соксаалды деп кийгырылганы ол шитиргеде бижээн болган. Мокуда эрге-чагыр-га дугайында «чидик болган кадыр-дошкун демиселди» ол шитиргеде демделеп турар. «Партияда эрге-чагырганы эжелеп алган, капита-листтик орук-биле бар чорур эдуду-дужалдыг кижилер (КУР-вун даргазы Лю Шао-цинь кылдат парлагала мьчар алап турар). Шаньдун мокуда оң агентилери «консервативтик күштерин» утлап бажынарны база

деткип, маоцзю-дунгунга «удур маацаалыг согуштуң» таарыштырып турар деп, шитириниң авторлары чүлчүраан. Шитириниң тускай бо-лүгүнде чугаалап турары бола, «ам-дык черлерде болган организа-цияларда» күштү аялгаар болган «эт-хорегини өрдөп, үлтүр, хавыр болган эжелеп аларынын» соксаалын турары шыкан база-ла мычача чедир соксаан. Демисел-дин «идик хевир» Мао дар-гаанын чугула айтышкыныга» чөрүпкөн болуп, ол айтышкыныга уураулашышкынын изергейлеп турар дээрини шитиргеде чүлчүраан. «Демиселдиң идиг кылжыны ар-мияга удур утлаадырбас» дээр кый-гырыгы шитиргеде бижээн.

Чуокта чаа «Ливония жибас» солун Ван Ха-шоуга удур халдаашкынын мурунку чүүлүгө бижээн. Ван Ха-шоу Аньшан хоорайнын (Сонгу-Чөөн кылдат) партия комитетин чы-чарта шаварына чедир оок бирги секретары турган. Ол оң-биле, калы Аньшан металлургия комбинатынын парткомунун база секретары турган. Солун Ван Ха-шоуга «седегер өскерликчи», «революсунгү деп алап», «Мао дарганын шугумунга»

Ада-чурт космонавтиказының төртүтүңүп, хөгжүп, тургустунганына бараан болдурун чаа делегиниң Улус ажыл-агымнын чедикчи-кинериниң делгелгезинде «Космос» дээр павильонда амжыткан. Космос ракеталарын, «Луна», «Космос», «Венера», «Восток» хевиринин аппараттарын, октаргайга совет космонавтар-

Сентябрь — күстүң айы Агаар

Бо чылдын сентябрь-да июн хунериниң саны хөй болур. Ындык болза-даа Сибирьнин соңгу талаанын температура ортума-биле 1 градус соок, 2 градус чымыл болган чыры болур, колдуунда хар чар, мычарга Казахстанын муруну талаанында. Орталык Азияга болган Завкавказье булут чок, ас хунвөр хөй, 25—30 градус янг, а Кара далайнын эринге чымыл болган булут чок хунвөр болур.

ССР-ин Европа девискээриниң айың эгезинде чанык-биле касырлашкан чымыл чашкыны, а оон дараазында чашкыны соксаал болган сериндөр, дүң 5—10, хүлдүс 10—15 градус чымыл. Температуран ортума-биле хемчөлөнгө

чоок болур. Чымыл биле сооктуң үргүчү сола-жаны чамдык черлерге чанык-биле касыр-лашкан чанык-биле хол-башкан. Ушкү он хонукта соңгу талаа ол хар чар магга чок.

Кавказдын Кара далай эринге колдуунда үшкү он хонукта кыска чанык болза-даа бүгү айың дургузунда чымыл үр-гүчүлдөр, ой-өйдө хүн-дүс 25—28 градус, а дүңе 15—18 градус янг болур. Крымнын муруну эрвинге Сочи болган Сухумнге бо да арга, чашкыны чыбыс, мычала-за-даа сериндөр.

Орталык Азияга дыка чымыл — хүндүс 22—27, а чамдын черлерге 20—35 градус янг. Чаш-кын ховар болур. Тур-менияга болган Ташкент-тага чашкыны чымыл кыстагы чайныктаар.

Казахстанын муруну чүгүңге болган муруну-барыны талааның база чашкыны чыбыс болган ийи болур. Чүткө 9—14-те болган үшкү он хонукта кыска чашкын болуулар болган хат димзыр. Сонгу талаа айың хөй кезинде агар турган өвөс болур, үшкү он хонукта хар чар чадап чок.

Барыын Сибирьге соңгу талаа колдуунда бу-луттар катталган, чаш-кын, ол хар чар. Ай-нын ийиги чартымында температура кулдулар болган дүңе 1—8 градус соок болур. Муруну талаа агаарын байдалы үргүчүлөп өскерин, бу-луттар болган иван болур. Ияны он хонуктуң төңүзүндө чымыл — хүн-дүс 16—21 градус чедер.

Чөөн Сибирьге бирги болган үшкү он хонуктарын орта үезинде чашкынын булузтар, колдуунда хар чар. Ушкү он хонуктуң орта үезинде соок болур (хүн-дүс 1—6 градус).

Иракны Чөөн чүңке үргүчүлөп чашкынын болган туманын булуттар колдарт. Айнын төңүзүндө ол хар дү-жер. Ушкү он хонукта серинде эгезаар: дүңе 2—7 градус соок. Чукотка, Приморье, Саха-динге болган Камчатка хат муштелер болган секундда дүргөн 15—20, а чамдык черлерге 25 метр чедер.

Л. БОРНОВА, Гидрометеостанция улуг эртем ажылдакчысы, (ПМА).

СОЛАНИН — КАРТОФЕЛЬ ХОРАНЫ

Соланин — органиктиг бүдүмө алакалды, ол бодунда эдемилеткичи бот-шымнарлары, занче сицикли-шан, эгж-кежиги кымысарын боладырбай, зан чептес-тээр аарыны өскүдүп болур зоран бүдүмүдүр, ол зоран бодунун садырды-биле ижин-шуйнүдүңү шити-ки картарын бадырап турар. Соланин-биле зораннан таарыласта ижин-шуйнүдү база неши системазы аары: күстүрүр, күдү олуртур, бери аарыны, мага-бот шадыраар, күрүштүң болган чүвөөнүн органныр баксыраар база оон-да өскө.

Соланин хөй кезинде-ле дөдөмүндө чемисте но-гаа үнүштерде, кат-чимсте, картофельде, кол нелте-рээм. Бишкик картофельде турар азиз соланинде зо-ра чок. Чаа өзүп боттанган (чаш) карто-фельде зоран бүдүмө (глюкоза) — соланин хөй. Улуг картофельде бодалар, үрүккө картофельде сола-нин база хөй болур. Соланин бишкик картофельдин

картында турар бодалар каян картофельди аштан турда, оң хөй кези арм бээр.

Армилеткичкар картофельди зайындырып турда, мында соланин хөй кези сүже шимшир, Картофельди картты биле зайындыраар соланин сүже шимши-рейи баар. Карти-биле зайындыраар картофельдин элден ажылылар, алдан чок болурун ол чорук зер-мелле турар.

Картофельдин четчик бишканын билги алдыда, оон чемис дөдөмүңүң ийи чарам бергенин барылааалар. Картофельдин бишкан чемижин ажылылаашкан, кижилер бодунун организмине улус зораны чедирин бо-лур.

Чула четчик бишкан картофельди чеме ажыла-нар. РЕСПУБЛИКАНЫҢ САНИТАР-ЧЫРЫДЫШКЫН БАЖЫНЫ.

редакцияның агрезы: